

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2011 ГОДИНА - ЕКСПРЕСНИ ОЦЕНКИ

През четвъртото тримесечие на 2011 г. БВП нараства с 1.5% спрямо същото тримесечие на предходната година и с 0.4% спрямо третото тримесечие на 2011 година.

В ръководството на Евростат за тримесечни национални сметки експресните оценки¹ за БВП са дефинирани като:

„...най-ранната картина на икономиката, представена в съответствие с концепциите и дефинициите на системата на националните сметки, данните за която се произвеждат и публикуват във възможно най-кратки срокове, след края на отчетното тримесечие, като се използва ограничена и непълна информация в сравнение с традиционно разработваните тримесечни показатели на националните сметки...”.

Експресните оценки за БВП се основават на предварителни налични към момента месечни и тримесечни данни за отделните икономически сектори (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компоненти в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

Разработените експресни оценки за четвъртото тримесечие на 2011 г. са подготвени в срок от 45 дни след отчетния период. Те са представени в стандартен формат за публикуване на тримесечните данни на националните сметки - стойностен обем в текущи цени, относителни дялове на компонентите в състава на БВП и темпове на прираст, получени от сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие и спрямо същото тримесечие на предходната година.

Съгласно Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания НСИ ще подготви и публикува официални тримесечни резултати за БВП за четвъртото тримесечие на 2011 г. на 6 март 2012 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Според експресните оценки на НСИ за четвъртото тримесечие на 2011 г. БВП в номинално изражение достига 20 447 млн. лв. (табл. 1).

Реализираната добавена стойност през четвъртото тримесечие на 2011 г. е 17 579 млн. лв., като най-голям дял в общата добавена стойност се формира от сектора на услугите (63.3%), следван от индустриалния сектор (33%). Аграрният сектор определя 3.7% от общата добавена стойност в икономиката.

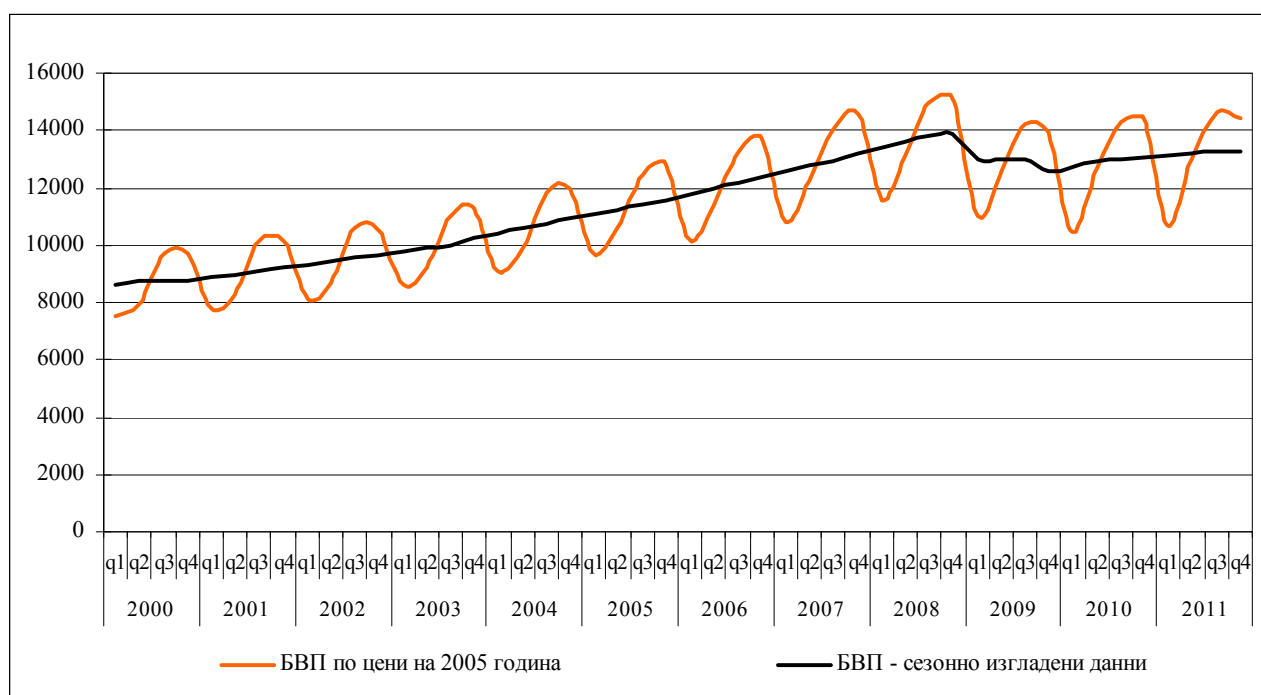
¹ В международната терминология се използва терминът „flash estimates”.

По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП от 77.7% заема крайното потребление, което в стойностно изражение възлиза на 15 890 млн. лева. През четвъртото тримесечие на 2011 г. бруто капиталообразуването в основен капитал е 5 892 млн. лв. и има относителен дял от 28.8% в БВП. Външнотърговското салдо е отрицателно.

Темп на прираст на БВП, общо и по компоненти

Фиг. 1. БВП по тримесечия за периода 2000 - 2011 г. по средногодишни цени на 2005 година

Тримесечни изменения

През четвъртото тримесечие на 2011 г. спрямо третото тримесечие БВП² нараства с 0.4% (табл. 2). За същия период брутната добавена стойност нараства с 0.1%.

Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през четвъртото тримесечие на 2011 г. крайното потребление бележи ръст с 0.4%. Бруто

² Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в „Ръководство на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане”. Процедурата се осъществява с помощта на разработения от Евростат софтуерен продукт Demetra, при което се прилага алгоритъмът TRAMO/SEATS. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане. В резултат на това е налице неадитивност на сезонно изгладените данни - агрегираните показатели не са равни на сумата от техните компоненти. Параметрите на модела за сезонно изглаждане се определят в началото на всяка календарна година, както и при промяна на използваната класификация на икономическите дейности. Така определенният модел се използва за ревизиране на сезонно изгладените стойности за тримесечията в рамките на динамичните редове. От септември 2011 г. данните в областта на националните сметки се представят по КИД - 2008. Повече информация може да се намери в сайта на НСИ, рубрика „Брутен вътрешен продукт”, методология: [Тримесечни сезонно изгладени данни](#).

капиталообразуването в основен капитал бележи ръст с 4.0%. Износът на стоки и услуги през четвъртото тримесечие се увеличава с 3.8% спрямо предходното тримесечие. През същия период вносът на стоки и услуги се увеличава с 1.3% спрямо предходното тримесечие.

Годишни изменения

През четвъртото тримесечие на 2011 г. спрямо същото тримесечие на предходната година брутната добавена стойност нараства с 1.6%, като увеличението ѝ се определя основно от регистрираните ръстове в аграрния и индустриалния сектор - съответно с 5.0 и 0.4%. Секторът на услугите има отрицателен принос в добавената стойност и отчита намаление с 6.1% през разглеждания период.

По отношение на компонентите на крайното използване основен принос за регистрирания положителен икономически растеж има износът на стоки и услуги, който се увеличава с 10.0%. Крайното потребление отчита ръст от 1.4%, а бруто капиталобразуването в основен капитал отчита спад спрямо съответното тримесечие на предходната година с 6.5%. Вносът на стоки и услуги се увеличава с 3.4% спрямо съответното тримесечие на предходната година.

2011 година

Според експресните оценки за 2011 г. номиналното равнище на БВП възлиза на 76 170 млн. лева. Преизчислен по съпоставими цени на 2005 г., БВП се е увеличил с 1.6% спрямо предходната година. Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност възлиза на 65 711 млн. лв. в текущи цени. В сравнение с 2010 г. брутната добавена стойност реално се увеличава с 1.7%.

ПРИЛОЖЕНИЕ
Таблица 1
Брутен вътрешен продукт за четвъртото тримесечие на 2011 година - експресни оценки
(Сезонно неизгладени данни)

	Четвърто тримесечие на 2011 година			2011 година		
	стойностен обем в текущи цени	относителен дял		стойностен обем в текущи цени	относителен дял	
		в БДС	в БВП		в БДС	в БВП
	млн. лв.	%	%	млн. лв.	%	%
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (КИД - 2008), (2+3+4):					
2	17579	100.0	86.0	65711	100.0	86.3
3	649	3.7	3.2	3928	6.0	5.2
4	5804	33.0	28.4	21335	32.5	28.0
5	11126	63.3	54.4	40448	61.5	53.1
6	2868		14.0	10459		13.7
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)					
	20447		100.0	76170		100.0
	По елементи на крайното използване:					
7	Крайно потребление (8+9)		15890	77.7	57223	75.1
8	Индивидуално		14173	69.3	51533	67.6
9	Колективно		1717	8.4	5690	7.5
10	Бруто капиталобразуване (11+12)		6119	29.9	18322	24.1
11	В основен капитал		5892	28.8	16721	22.0
12	Изменение на запасите		227	1.1	1601	2.1
13	Външнотърговско салдо (14-15)		-1562	-7.6	625	0.8
14	Износ на стоки и услуги		11960	58.5	49878	65.5
15	Внос на стоки и услуги		13522	66.1	49253	64.7
16	Статистическа разлика		0	0.0	0	0.0

Таблица 2

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти - експресни оценки¹

(По средногодишни цени на 2005 г., сезонно изгладени с корекция в разликите в броя на работните дни)

(Проценти)

	Темп на прираст спрямо предходно тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходна година			
	Q1 2011	Q2 2011	Q3 2011	Q4 2011	Q1 2011	Q2 2011	Q3 2011	Q4 2011
Брутна добавена стойност по икономически сектори	0.2	0.6	0.8	0.1	1.5	1.5	2.3	1.6
Аграрен сектор	2.7	0.0	-1.3	3.6	-1.4	-2.5	-2.3	5.0
Индустрия	-0.6	2.4	-2.4	6.3	8.9	6.5	2.2	0.4
Услуги	4.6	3.5	2.3	-8.4	-1.6	-0.3	3.2	-6.1
Корективи	0.7	0.7	0.1	-2.2	7.9	5.3	2.6	-0.8
Брутен вътрешен продукт	0.5	0.3	0.3	0.4	3.3	2.0	1.6	1.5
По елементи на крайното използване:								
Крайно потребление	0.2	0.5	0.3	0.4	1.2	1.4	1.6	1.4
Индивидуално	0.3	0.5	0.4	0.6	1.5	1.4	1.7	1.7
Колективно	0.8	0.0	-0.5	-1.1	-4.3	-1.3	-1.1	-0.7
Бруто капиталообразуване	.	.	.	.	.	.	.	.
В основен капитал	0.8	3.0	-13.5	4.0	1.6	8.4	-2.8	-6.5
Изменение на запасите	.	.	.	.	.	.	.	.
Външнотърговско салдо	.	.	.	.	.	.	.	.
Износ на стоки и услуги	5.6	-1.3	1.7	3.8	21.6	12.2	2.0	10.0
Внос на стоки и услуги	0.1	0.8	1.1	1.3	10.0	7.5	8.1	3.4
Статистическа разлика	.	.	.	.	.	.	.	.

¹ Темпът на прираст е изчислен въз основа на верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2005 година. Повече информация за прилаганите методи може да се намери в сайта на НСИ в интернет, рубрика „Брутен вътрешен продукт”, методология:

[Измерване на ефекта от промени в обема и промени в цените.](#)

Тримесечни сезонно изгладени данни - методология (<http://www.nsi.bg/otrasal-metodologia.php?otr=10>).